

SAKSUTSKRIFT

Arkivsak-dok. 21/26222-3
Saksbehandler Marit Pedersen

Høringsinnspill - forskrift for tilskudd til frivilligsentraler

Saksgang	Møtedato	Saknr
1 Utvalg for kultur og oppvekst 2019-2023	26.10.2021	29/21

Utvalg for kultur og oppvekst 2019-2023 har behandlet saken i møte 26.10.2021 sak 29/21

Behandling i Utvalg for kultur og oppvekst 26.10.2021:

Følgende hadde ordet ved behandling av saken:
Ingen.

Votering

Kommunedirektørens innstilling ble enstemmig vedtatt.

Vedtak i Utvalg for kultur og oppvekst

Sarpsborg kommune avgir høringsuttalelse som gjengitt under overskriften «Forslag til høringsuttalelse» i saksframlegget.

Høringsinnspill - forskrift for tilskudd til frivilligsentraler

Innstillingssak.

Medsaksbehandlere: Elisabeth Drillestad Engebretsen

Kommunedirektørens innstilling:

Sarpsborg kommune avgir høringsuttalelse som gjengitt under overskriften «Forslag til høringsuttalelse» i saksframlegget.

Vedlegg: Høringsnotat – Ny forskrift om tilskudd til frivilligsentraler, datert 20.08.21

Sammendrag:

Forslag om ny forskrift om tilskudd til frivilligsentraler er sendt ut på høring med høringsfrist 12.11.2021. Forskriften skal tre i kraft 01.01.2022. I tråd med regjeringens frivillighetspolitiske målsetninger skal den nye tilskuddsordningen til frivilligsentraler være enkel, effektiv og gi rom for lokale prioriteringer. Det statlige tilskuddet øremerkes frivilligsentralene. Forskriften stiller krav til frivilligsentralene som må være oppfylt for å få statlig tilskudd. Disse kravene gjelder uavhengig av hvilken tilskuddsmodell som vil gjelde.

Departementet har skissert fire mulige tilskuddsmodeller. Kommunene inviteres til å komme med høringsinnspill til to av disse:

Modell 1: Et fast beløp per frivilligsentral. Dette tilsvarer i hovedsak dagens tilskuddsordning.

Modell 4: En minstesats som sikrer drift av minst én frivilligsentral i hver kommune og et kronetillegg pr. innbygger.

Kulturdepartementet etterspør en prinsipiell diskusjon om hvilken finansieringsmodell som er mest rettferdig, forutsigbar og bærekraftig.

Kommunedirektøren støtter i hovedsak kravene som stilles til frivilligsentralene for å få tilskudd og vil anbefale modell 4 under forutsetning av at de økonomiske rammene til de enkelte kommunene ikke blir redusert fra dagens nivå.

Utredning:

Kulturdepartementet har sendt ut på høring forslag om ny forskrift om tilskudd til frivilligsentraler. Forskriften skal gjelde fra 01.01.2022. Frist for å avgis uttalelse er 12.11.2021. I tråd med regjeringens frivillighetspolitiske målsetninger skal den nye tilskuddsordningen til frivilligsentraler være enkel, effektiv og gi rom for lokale prioriteringer. Staten skal ikke styre frivilligheten, men legge til rette for aktivitet.

Forskriften stiller krav til frivilligsentralene som må være oppfylt for å få tilskudd fra staten. Disse kravene gjelder uavhengig av hvilken tilskuddsmodell som vil gjelde fra 2022.

Frivilligsentralene skal:

- stimulere til frivillig innsats, være åpne møteplasser for befolkningen og være et bindeledd mellom kommunen og frivillig sektor.
- være registrert i frivillighetsregisteret
- organisert under en kommune og/eller et samvirkeforetak
- ha et eget valgt styre, avholde årsmøte, ha egne vedtekter og eget regnskap og årsrapport.
- tilgang på fysiske lokaler som skal lånes gratis ut til andre frivillige lag og foreninger
- ha en daglig leder
- lokal finansiering tilsvarende minst 40 % av sentralens totale driftsbudsjett.

Det siste innebærer at staten dekker maksimum 60 % av frivilligsentralens totale driftsbudsjett.

Tilskuddsmodellene som er skissert i høringsnotatet er:

Modell 1: Et fast beløp per frivilligsentral. Hele rammen for ordningen fordeles mellom alle landets frivilligsentraler. I hovedsak tilsvarende det dagens tilskuddsordning. Denne ordningen er enkel og ubyråkratisk. Den sikrer at alle eksisterende frivilligsentraler kan regne med tilskudd til videre drift. Samtidig vil det fortsatt være store forskjeller mellom kommuner. Denne modellen er innrettet slik at tilskudd til nye sentraler enten må resultere i lavere tilskudd til alle, eller at rammen må økes. Departementet skriver i høringsnotatet at det bør vurderes om det i denne modellen skal settes et tak for hvor mange frivilligsentraler en kommune kan få tilskudd til, basert på innbyggertall. De skriver videre at en høy andel frivilligsentraler i forhold til innbyggertall, vil kunne bidra til press på ordningen og resultere i et lavere tilskudd pr sentral enn dagens ordning.

Modell 2: Fordele tilskuddet til kommuner etter innbyggertall, øremerket frivilligsentraler. En slik fordeling krever at kommunen eller andre stiller med en betydelig større egenandel for å finansiere en frivilligsentral. Det vil stride mot Stortingets vedtak og er derfor ikke en aktuell modell.

Modell 3: Gi en minstesats til alle kommuner med minst én frivilligsentral. Den sikrer drift av eksisterende frivilligsentraler, men kan oppleves urettferdig for de kommunene som i dag har relativt lav dekning av frivilligsentraler i sin kommune. Det vil stride mot Stortingets vedtak og er derfor ikke en aktuell modell.

Modell 4: En minstesats som sikrer drift av minst én frivilligsentral i hver kommune og et kronetillegg pr. innbygger. Minstesatsen skal sammen med lokal finansiering, dekke driftsutgiftene til én sentral. Den skal være på samme nivå som tidligere tilskudd per frivilligsentral. Resten av rammen fordeles likt på alle landets eksisterende frivilligsentraler.

På bakgrunn av ovenstående vurdering ber departementet om innspill til modell 1 og 4. Departementet ønsker primært en vurdering av modellene ut fra hva som er den beste finansieringsordningen for fellesskapet av frivilligsentraler nå og i framtiden.

Sarpsborg frivilligsentral som er eid av Sarpsborg kommune, har styrebehandlet høringsnotatet. De har vedtatt å støtte modell 4 slik den foreligger. Styret understreker viktigheten av at frivilligsentralene skal ha eget organisasjonsnummer, særlig med tanke på søknader til ulike støtteordninger. Norges Frivilligsentraler går i sin uttalelse inn for modell 1, men med en justering som sikrer større fleksibilitet i organiseringen. Justeringen innebærer blant annet å kunne etablere avdelinger i frivilligsentralene og få tilskudd til dette.

Forslag til høringsuttalelse

Kommunedirektøren foreslår at Sarpsborg kommune avgir følgende høringsuttalelse:

Sarpsborg kommunes to frivilligsentraler oppfyller i dag de fleste av kravene som stilles av departementet for å få statlig tilskudd. Sarpsborg frivilligsentral er kommunal og er ikke registrert i frivillighetsregisteret med eget organisasjonsnummer. Det er et krav som kommunedirektøren støtter. Kravet kan enkelt imøtekommes.

Frivilligsentralene i Sarpsborg har tilgang på lokaler, men disponerer ikke disse på en slik måte at de kan lånes ut videre til frivillige lag og foreninger når frivilligsentralene ikke disponerer dem. Kommunedirektøren mener at kravet om utleie til andre frivillige organisasjoner bør presiseres, og at det må komme tydelig fram at kravet gjelder for de frivilligsentralene som fritt disponerer sine lokaler. Utover dette vurderer kommunedirektøren kravene som må oppfylles for å få tilskudd som rimelige og støtter disse.

Departementet oppfordrer høringsinstansene til å løfte blikket fra egen sentral og kommune og vurdere hva som er den beste ordningen for fellesskapet av frivilligsentraler nå og i fremtiden. Kommunedirektøren finner det krevende å uttale seg når de økonomiske konsekvensene er så vidt uklare. Det gjelder for begge tilskuddsmodellene.

Modell 1 er en enkel, ubyråkratisk og godt kjent ordning. Det er en forutsigbar ordning både for de eksisterende frivilligsentralene og for kommunene som sørger for den lokale finansieringen. Departementet skriver i høringsnotatet at det i denne modellen bør vurderes om det skal settes et tak for hvor mange frivilligsentraler en kommune kan få tilskudd til basert på innbyggertall. Det er et syn kommunedirektøren deler. Kommunedirektøren er usikker på om modellen er den mest robuste og rettferdige i et framtidsperspektiv. Den favoriserer de kommunene som har en høy andel frivilligsentraler i forhold til innbyggertall og stimulerer til etablering av flere sentraler i en kommune framfor lokalt handlingsrom og fleksibilitet.

Modell 4 sikrer at alle kommuner kan ha minst en frivilligsentral. Forslaget legger opp til at tilskuddet beregnes delvis på bakgrunn av innbyggertall, og ikke antallet eksisterende frivilligsentraler. Alle kommuner sikres tilskudd til minst én frivilligsentral, mens resten fordeles etter antall innbyggere. Modell 4 innebærer at det ikke er et krav om flere frivilligsentraler for å utløse mer statlig tilskudd. Sarpsborg kommune har to frivilligsentraler. Begge disse er finansiert gjennom statlig og kommunalt tilskudd. Tilskuddene fordeles likt på hver av sentralene. I høringsnotatet står det ingen ting om hva kronebeløpet pr innbygger vil bli. Av den grunn er det vanskelig å beregne hvilke økonomiske konsekvenser modellen vil ha for kommunene.

Kommunedirektøren støtter modell 4. Den framstår som mer framtidsrettet da den gir større handlingsrom for kommunene til å prioritere bruken av midlene ut i fra lokale forutsetninger og behov. En slik modell gjør det mulig å bygge opp litt større enheter med et mer robust fagmiljø som kan jobbe bredere. Dette er en modell kommunedirektøren vil støtte under forutsetning av at de økonomiske rammene til de enkelte kommunene ikke blir redusert i forhold til dagens nivå.

Konsekvenser økonomi, miljø og folkehelse:

Økonomi:

Høringsuttalelsen har ingen direkte økonomiske konsekvenser. Det vil ha betydning for kommunen å ha en tilskuddsmodell som fungerer godt, men det er vanskelig å beregne konsekvensene av modellene nå.

Miljø:

Ingen direkte konsekvenser

Folkehelse:

Ingen direkte konsekvenser.

Maria Skundberg Strøm
Rådgiver
Virksomhet stabstjenester

RETT UTSKRIFT
DATO 27.oktober 2021